

במה בהמה פרק חמישי שבת

לח א ב מיי פ"כ מהל' שבת הלכה י יא סגם לאין סה טושיע אי"כ כ"מ שה ספקין ח ורבי אלעס כ"מ [1:1]
לג א מיי פ"ו מהל' דיעות הלכה ז סגם עין א':

מוסף רש"י

שהוא פקוק. ואינו מוליד קול (קס"ט ס"ד). ברצועה שבין קרניה. לני, ואמור כנגד משאו הוא ואינו מכשע לה וביצה כ"ג. חריש אלפי עגלי. עשר היה (ס"ט ס"ח). רב רובי הניבא כ"ר. מותנו. הא דלמיתין לקמן (מגילה ט). בבבליה דסדר מועד. שהוכרזה שם ז"ו זה של ד' חמשים הללו (ש"ס) איכא אמתלא דמתלפי ר' יוחנן ומעיה ר' יוחנן (ס"ח ט"ז).

מוסף תוספות

א. [ק"ש] ותפוק ליה דכיון דלא עריך ליה פריש הוא, אבל למאי פריש ריי (שם תר"ה או יוצאין) דכל לנוי אסור ואפילו למי שדרבו כבן [י"ל]. רעבי"ג. ב. [ומ"מ] אסור משום דמיהו כמאן דאזיל לחינגא. ספקי היי"ו. ג. מה שהיה ר' אלעזר בו עזריה מעשר. תוס' מהל' ט. מה שם דרבן גמליאל לא הגיעו ימיו להיות נשיא. תוס' ט"ה כ"ג. ה. וקטן לאו בר אפרושי מעשר הוא ובשילוב אותם שנתים שהגדיל לפני החורבן שאו היה מפרש לא היה ליה למימר כל שתא ושנתא. תוס' יומא טו. ו. שלא בטלו מיד המעשר אחר החורבן. תוס' מהל' ט.

רב נסים גאון

אמר ליה רב נתנן אם כן עשייתה יליא. ליתא הוא ונתנן של רב נתנן, ונתנן דאלן [תמצא זה] בסוף פרק שלשה שבבבליה באתא [ברכות דף נ"ג] עולא בר רב איקלע לבי רב נתנן בירך וכו', שמעא ליתא ואיקפדה. ובעשרה יוחסין [קדושין דף נ"ב] אמר בר נתנן לרב יהודה נישדר מר שלמא לילתא.

מאי טעמא דרמא נפ"ר ואתי לאתויי

לאיירי בקשורה הכא מפרש לפוס משמעות ריהטול דמתני' ומשום שהאריך לעיל לא חש להאריך הכא ומתוך פי' הקונט' משמע דל"ג דילמא נפיל ואתי לאתויי: משום דמיהו כמאן דאזיל לחינגא. אכל משוי אינו שבטל אגז אפקר ומשום דילמא נפיל נמי ליכא למיחש כדחייש גבי זוג כריש במה אשה

[לקמן דף נח: ושם] דהכא מיירי בלריג ואמר התם כל שהוא אריג לא גזרי: דלא למציוה יאלי. פירש"י שאנשוא"ש דהיינו עלוקה ואין נראה דאין מוללות אלא דם ועוד דהוה ליה למימר עלוקות ולא אשכחן דקרי להו יאלי בשום מקום ונראה דלאלי היינו נמי קופר דמתני' כדאמר כריש צבא בתרא (דף טז:). גבי הודוס אהדר ליה כלילא דלאלי ומקרינהו לעיניה והאפקה מתרגמינן יאלי (ויקרא י"א) והוא שקורין הירז'ין: הוה מעשר ר' אלעזר בן עזריה כל שתא ושנתא. הקשה ר"מ

דלמכר צפ' בתרא דבכורות (דף נ"ג: ושם) דאין מעשר בהמה נוהג אחר החורבן מפני התקלה א"כ. בזמן הבית היה מעשר ומסתמא בן י"ג שנה היה כשעשר וא"כ מאי קאמר דהוה מעשר כל שתא ושנתא דע"כ לא היה צעט חורבן הבית לכל היתר כי אס בן י"ד או ט"ו שהי רבי יוחנן בן זכאי משך נשילתו אחר החורבן שנה או שנתים דכמה תקנות תקן אחר החורבן כדמתני' משחזר בהמ"ק התקין רבי יוחנן בן זכאי' ואחריו ר"ג היה נשיא שנתיים או ג' קודם שמינו רבי אלעזר בן עזריה כדאמר בפרק תפלת השחר (דף טז:). אשתקד צעריה לרבי דוק וקודם לכן צעריה לרבי יהושע על תקנת המועדות וכשהעמידוהו נשיא היה בן י"ח שנה כדאמר התם הרי צעט החורבן היה בן י"ד או ט"ו לכל היותר ו"ל דקודם גזירה הוה מעשה' אי נמי אפטרופוס הוה מעשר בקטנותו. והר"ר אלחנן מפרש הוה מעשר אחר חורבן בהמת ארנוגא למק"ס: רב ור' הנינא ור' יוחנן רב חביבא מתני'. פירוש ממני הך שמעתא דלמכר כסמון והשתא ספק הש"ס למילתיה וקאמר כצולי (ש"ס) כל כה"ג וזגא מיתלפא רבי יוחנן כו' ולא קאי ממני אמילוף כך קבל רבינו שמואל צ"ס רבינו שלמה ששמע מרבי אלעזר רבו: ואע"ג

הסניא וצנד שיגזיה מן הקרקע טפה

ניפוק ממותיה ידיה: נחבלא דביני ביני. שצין ידו לגמול בההוא קאמר כמה דבעי נהוי וצנד שיגזיהנו מן הקרקע טפה כדי שתהא נראה הבהמה נמשכה זו דאי לא לא מיתחזי נטירותא דבהמה אלא כמשאוי צעלמא שאין נראה שאוחז

ראשה צידו: ברתני' בוג. אישקליט"א: אע"פ. שחללו פקוק צמוכין שאין העינבל שלו מקקשק להשמיע קול וצגמי' מפרש טעמא: סולם ולרועה וכל הך דמתמיתין מפרש בגמרא. וכולהו משום דחייס עלייהו ואי נפלי אתי לאתויי: עגלה. כגון קרון קטן שעושין לו תחת זנבו שראש זנב אותן האילים רחב כמין כר קטן ואין צו ע"ס אלא שומן ועב

וכנד וכשנגרר לארץ נשרט ונשחת ועושים לו עגלה שמתגלגלת אחריו כשהוא הולך והנזע קשור עליה: קופר. שך הוא שנימיו מדין כמחט וקורין לו הירז'ין וקושרין עורו צדדי הפרה שלא ייקוה שריס: ולא צלועה שצין קרניה. דמשאוי הוא לה כדמפרש בגמרא: גמ' דאמרן. שאינה קשורה צו מע"ש דלא גלי מאתמול שיהא צריכה לכך שיהא לה למבלוט: לשוק למכור ותולין לו זוג להנאותו: צי לועא. שקושרין אצל הלחי: דלא

הדר חייך לה. שלא יוכל להחזיר לווארו לצד המכה למכסה צשינו וקושרין צלארו וחשובים הן יותר מקשישין שעל גבי השכר ואי נפלו חייס עלייהו ומייתי להו בשגגה: דנו. אנטורטליירי' צלע"ו. בהמה שפסיעותיה קצרים ומכה רגליה זה צזה עושין לה כמין טבעת של עקלים או רצועות עבות וקושרין אותה למעלה מפרסות הרגל מקום שמנקשין זו צו: דלא ליחלפו. צתרגוליי חצריה: דלא יצטרו מאני. שקושרין שני רגליה יחד צלועה קצרה שלא תוכל להריס רגליה ולהמצי: דלא ליחמטן. שלא ילקו בצלעים וטרשים. צלציי"ר צלע"ו: לאחר שגזוין אוסה עומנים לה עוק צשמן. עד שיגדל צמרה: עוק. למכר גפן או כל דבר רך: פחתה. מלחה: עשישה מר עוקבא. מיהגת צרחל זו חשיבות של מר עוקבא שהיה עשיר ואצ צית דין וכו' דרך חשיבותה לכך: ילמא. אשמו של רב נתנן: דרני. מולעים: קיסמא דריסמא. קיסס של רותם שמיניחין לה צחותמה: צר נירא. עול קטן שמיניחין לעגל צלארו שיהיה למוד לכוף ראשו לכשיגדל: דלא למצויה יאלי. שלא ייקוה עלוקה שקורין ששוא"ש: צין לנוי צין לשמר אסור. דכל נטירותא יתירתא אמרינן משאוי הוא: (מסנו) צולוי סדר מועד כל פי האי זוגא. ארבעתן יחד: חלופי ר' יוחנן. יש מחליפין ר' יוחנן ומעייילי ר' יוחנן: נאפש. נענש על עבירות צדין: צל העולם כולו. בכל ישראל כגון מלך ונשיא שאפשר לו למחות שיראין מפניו ומקיימין דבריו: זקניס

תורה אור השלם

1 הקוה יצוה יהיה אבן חרדו יום ענות אדם נפשו הקלכ פאנתון ראשו וישך ואפר יציע הקוה תקרא צום יום רצון לך: ישעיהו נח ה 2 במשפט יבוא עם זקני עמו ושריו ואתם בערתם הקרם גולת העני בבתיכם: ישעיהו ג יד

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה רבי וכו' צבלי סדר מועד כל כי האי זוגא מתלפא:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה היה מעשר וכו' והר"ר אלהן פירש"י ע' מ"ל רפ"ו מהלכות בכורות:

לעזי רש"י

אישקליט"א. זוג (קמפון ד'). הירז'ין [ואירז'ין]. קיפור. אנטורטליירי' [אנטורטליירי']. לפצוע צצמה (בהמה הבורעת ביגלה). בלציי"ר. לפצוע. שששוא"ש. עלוקה.

רבינו חננאל

פי' דלא נחמטה. שלא יעלה כעין עיפרש בבליה. חנוניה. עין ושמו עין וחנן, ומניחין קיסם במנו בחוטמו כדי שתתעטש ויפלו דרני ראשה. שמעון נזירא אמר כו'. גמון. עין קטן כמו עול. לא פרה בעור הקופר. ברצועה שבין קרניה. אי לרב בין כך ובין כך אסור. אי לשמואל לשמר מותר לנוי אסור. וזו היתה לנוי כל מי שיש בידו ספק למחות ואינו מוחה נתפס עליו כו'. ה' במשפט יבא עם זקני עמו ושריו, אם שרים חטאו

עמו ושריו אם שרים חטאו זקנים

עמו ושריו אם שרים חטאו זקנים

עמו ושריו אם שרים חטאו זקנים

עמו ושריו אם שרים חטאו זקנים